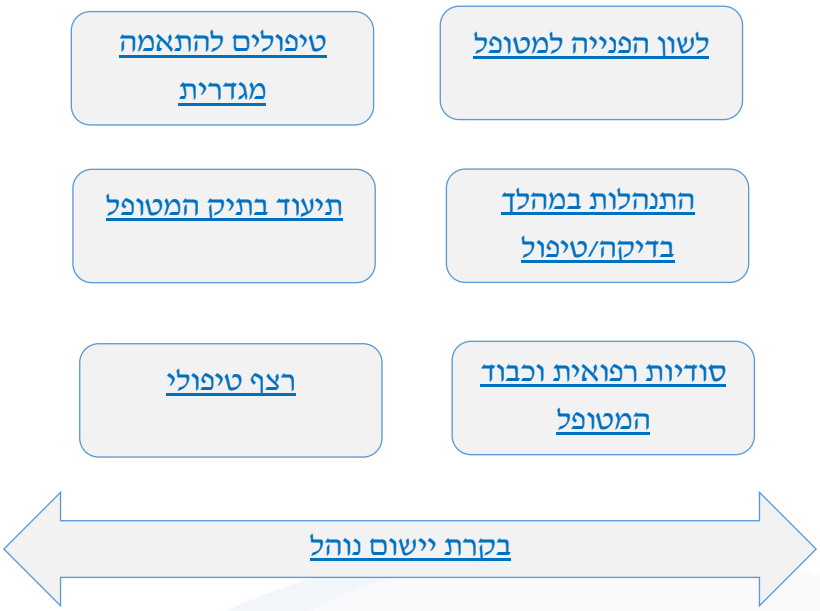
	נוהל ארגוני	
	תחום : מקצועות הבריאות	מספר הנוהל :032-15
	נושא : זכויות המטופל	תאריך אישור : מאי 2021
	סיווג לסטנדרט אקרדיטציה :	תאריך עדכון :
	שם נוהל: הנגשה תרבותית של שירותי בריאות לאנשים על הקשת הטרנסית	דף 1 מתוך **7** דפים

מטרה

הנגשה תרבותית של שירותי בריאות לאנשים על הקשת הטרנסית, קביעת כללים ועקרונות להנגשת שירותי הבריאות בבית החולים.

עקרונות והנחיות ביצוע

כללי / רקע	מונחים והגדרות	אחריות וסמכות	סימוכין	אישור הנוהל

רח' ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל': 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה"ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

	נוהל ארגוני	
	תחום : מקצועות הבריאות	מספר הנוהל :032-15
	נושא : זכויות המטופל	תאריך אישור : מאי 2021
	סיווג לסטנדרט אקרדיטציה :	תאריך עדכון :
	שם נוהל: הנגשה תרבותית של שירותי בריאות לאנשים על הקשת הטרנסית	דף 2 מתוך **7** דפים

תוכן העניינים

הנושא	עמוד
1. כללי/רקע	**3**
עקרונות לביצוע	**3-7**
2. לשון פנייה למטופל	3
3. טיפולים להתאמה מגדרית	4
4. התנהלות במהלך הבדיקה / טיפול	4
5. רישום מידע בתיק הרפואי ובמכתבים הרפואיים	5
6. שמירה על סודיות רפואית וכבוד המטופל	5
7. שמירה על רצף טיפול	5
8. תהליך בקרה על יישום הנוהל	**6**
9. מונחים והגדרות	**6**
10. אחריות וסמכות	**7**
11. סימוכין	**7**
12. כתיבה ואישור נהלים	**7**

רח' ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל': 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה"ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

	נוהל ארגוני	
	תחום: מקצועות הבריאות	מספר הנוהל: 032-15
	נושא: זכויות המטופל	תאריך אישור: מאי 2021
	סיווג לסטנדרט אקרדיטציה:	תאריך עדכון:
	שם נוהל: הנגשה תרבותית של שירותי בריאות לאנשים על הקשת הטרנסית	דף 3 מתוך **7** דפים

1. כללי/רקע

1.1. טרנסג׳נדרים או אנשים על הקשת הטרנסית הוא מונח-על המשמש לתיאור אנשים עם מגוון רחב של זהויות מגדריות, השונה מהמין הביולוגי עמו זוהו ונרשם עם לידתם.

1.2. אנשים מאוכלוסייה זו נמצאים תחת סיכון גבוה לסבול מאלימות פיזית, מילולית, נפשית ומינית, אפליה בתעסוקה היעדר נגישות למשאבים ציבוריים, והדרה חברתית, דבר היכול להחמיר מצוקה נפשית ומוביל לשיעורי תחלואה גבוהה יחסית לשאר האוכלוסייה.

1.3. הליכים רפואיים להתאמה מגדרית - אינם קובעים את זהותו המגדרית של אדם – שהיא עניין סובייקטיבי, מטרתם התאמה מגדרית עפ״י רצונו של האדם.

1.4. תיקוף חברתי לזהות המגדרית ולהליכים רפואיים להתאמה מגדרית, נמצאו כתורמים להקלה על המצוקה הנפשית של אנשים טרנסג׳נדרים בכל הגילאים, ולהגברת ההגעה לבתי החולים והמרפאות והיענות ובטיחות הטיפול.

עקרונות ביצוע

2 לשון פנייה למטופל

2.1 יש לאפשר למטופל/ת להשתמש בכינויי גוף התואמים את הזהות המגדרית.

2.2 יש לפנות למטופל/ת בשם המועדף עליו/ה ובלשון המגדרית התואמת את הבקשה זאת ללא קשר לרישום הרשמי במערכות או למראה הפיזי.

2.3 בכל מקרה של ספק יש לשאול בתחילת הפגישה ״איך לפנות״ או ״מה לשון הפנייה המועדפת״.

2.4 המגדר קובע את לשון הפניה, יש לנהוג כך בכל שיח אודות המטופל עימו ובלעדיו, וברישומים כגון רשומה רפואית במערכת.

חזרה

רח׳ ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל׳: 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה״ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

3 טיפולים להתאמה מגדרית

(טיפולים רפואיים הכוללים: ניתוחים, טיפול הורמונלי וטיפול פרא רפואי).

3.1 עבור רבים מהמטופלים הטרנסג׳נדרים, טיפולים רפואיים להתאמת הגוף לחוויה המגדרית הם נדבך משמעותי ובלתי נפרד מהטיפול במצוקה הנובעת מאי ההלימה בזהות המגדרית. על כן חשוב כי הצוות הרפואי המטפל ילמד ויכיר את התהליכים הרפואיים השונים אשר המטופל עבר, עובר או מעוניין לעבור.

3.2 יחד עם זאת לכל הטיפולים המבוצעים לצורך התאמה מגדרית (הורמונלי, פרוצדורות ניתוחיות), עלולה להיות השפעה על המצב הנפשי והגופני של המטופל, ועל כן יש להתייחס למגוון ההיבטים.

4 התנהלות במהלך הבדיקה / הטיפול

4.1 על כל המטפלים להציג עצמם ותפקידם בפני המטופל.

4.2 יש לפנות למטופל/ת בשם המועדף עליו/ה ובלשון המגדרית התואמת את בקשתו זאת ללא קשר לרישום הרשמי במערכות או למראה הפיזי. דוגמא: ״באיזה מגדר לפנות?״ / ״מה לשון הפנייה המבוקשת?״

4.3 במידת האפשר, יש לשאול את המטופלים האם ישנה העדפה לרופא או רופאה.

4.4 היה והמטופל מבקש נוכחות של אדם נוסף בבדיקה/טיפול יש לאפשר לו זאת בכפוף לנהלי ביה״ח.

4.5 יש להעדיף אשפוז אדם טרנסג׳נדר בחדר נפרד בהתאם לזמינות במחלקה ובהיעדר אפשרות כזו- לאשפז בחדר עפ״י המגדר הנבחר.

4.6 כאשר ידוע לכם שעתיד להגיע טרנסג׳נדר לבדיקה או טיפול, נסו להגיע לפגישה מוכנים עד כמה שניתן בנוגע למקרה הספציפי. יש להתייחס לבעיה הרפואית עבורה הגיע האדם הטרנסג׳נדר לטיפול, שלרוב אינו שייך באופן ישיר להיותו טרנסג׳נדר או לנטילת הורמונים.

4.7 יש לחשוף חלק גוף רלוונטי לבדיקה לזמן מינימאלי בלבד הנדרש לבדיקה/טיפול. אם ניתן לבצע את הבדיקה/הטיפול ללא הסרת בגדים או עם ביגוד מינימאלי, יש להעדיף דרך זו.

4.8 אין להתייחס מילולית לנראותו החיצונית של המטופל, מלבד התייחסות לבעייתו הרפואית.

4.9 יש להימנע משאלות חודרניות ולא רלוונטיות לבעיה עמה הגיעה המטופל.

4.10 מומלץ להכשיר צוות ייעודי (רפואי, סיעודי, פרא-רפואי) לעבודה, ריכוז, הדרכה וייעוץ בנושא.

חזרה

רח׳ ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל׳: 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה״ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

5 רישום מידע בתיק הרפואי ובמכתבים הרפואיים

5.1 לצד רישום הפרטים הדמוגרפיים כפי שהם מופיעים במרשם האוכלוסין (קרי המגדר הביולוגי) תחת סעיף "מין", כנדרש לפי נהלי קבלה ושחרור בבתי חולים כלליים, יש לרשום בתיק הרפואי, בסיכומים רפואיים ובמכתבים, גם מידע נוסף כגון שם ומגדר על פיו מבקש המטופל להיות מזוהה, בכפוף להסכמת המטופל.

5.2 בהפניה לאנשי מקצוע בקהילה, ובכפוף להסכמת המטופל, ניתן לכתוב כי המטופל זכר/נקבה טרנסג'נדר ויש לפנות אליו בלשון זכר/נקבה. דבר העשוי לשפר את חווית המטופל.

6 שמירה על סודיות רפואית וכבוד המטופל

6.1 סעיף 19 לחוק זכויות החולה קובע כי מטפל או עובד במוסד רפואי מחויבים לשמור בסוד כל מידע הנוגע למטופל שהגיע אליהם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.

6.2 באחריות הצוות המטפל לדאוג לשמירה על צנעת המטופל וכבודו, תוך הקפדה על מתן מידע והסברים נאותים אודות ההכנה לפני הבדיקה/הטיפול, והתנהלות רגישה במהלך הבדיקה/טיפול.

6.3 כמו כן באחריות אנשי הצוות להימנע מדיון פומבי או/ו במרחב הציבורי בענייניו הבריאותיים של המטופל, ולדאוג לכך, שדיון כאמור יתקיים במידת האפשר, בפרטיות.

6.4 יש לנקוט משנה זהירות בכל הנוגע לחשיפת מידע בדבר זהותו המגדרית של המטופל ובדבר תהליך השינוי הפיזי של המטופל/ת, במיוחד בעת העברת מידע לגורמי חוץ, ויש לעשות זאת תוך שיתוף המטופל וקבלת הסכמתו בלבד.

6.5 ראה נוהל 010-01 – נוהל שמירה על כבוד המטופל, פרטיותו וצניעותו.

7 רצף טיפולי

7.1 בהפניה לאנשי מקצוע בקהילה, ניתן לכתוב את מגדר המטופל ולשון הפניה הרצוי עבורו, כל זאת בהסכמת המטופל בלבד. דבר העשוי לשפר את חווית המטופל בקבלת הטיפול ויגביר את הסיכוי לטיפול אפקטיבי ובטוח.

7.2 חלק מתפקידי המטפלים לסייע למטופל לתקשר את צרכיו ודעותיו לגורמים שונים (צוות בביה"ח, מוסדות ורשויות, משפחה) בסביבה המטילה דופי בזהותו/ה המגדרית. מטופלים טרנסג'נדרים נדרשים, במקרים רבים, לממשקים עם גורמים שונים במערכת הבריאות כמו גם עם מערכות הרווחה, הרשויות, ביטוח לאומי והקהילה, ויש חשיבות לתיאום ותיווך בתחומים אלו ע"י עובד/ת סוציאלי/ת.

חזרה

רח' ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל': 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה"ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

8 תהליך בקרה על יישום הנוהל

ייבדק במסגרת סיורי הנהלה/ מבדק ימי א-ב תוך משוב להנהלת המחלקה הנבדקת לצורך סגירת הפערים והצגת ממצאים רוחביים להנהלת בית החולים אחת לשנה- באחריות תקנון ובקרה.

9 מונחים והגדרות

מונח	הגדרה
מין ביולוגי (Sex)	מושג המתבסס על הבחנה ביולוגית בין זכר לנקבה, המתמקדת בכרומוזומים ובאיברי הרבייה על פיהם נקבע המין הנרשם בתעודת הלידה.
זהות מגדרית	תחושתו של אדם לגבי היותו גבר, אישה, שילוב של מגדרים או בעל זהות מגדרית אחרת.
טרנסג'נדרים או אנשים על הקשת הטרנסית	מונח-על המשמש לתיאור אנשים עם מגוון רחב של זהויות מגדריות השונה מהמין הביולוגי עמו זוהו ונרשם עם לידתם.
דיספוריה מגדרית	מצוקה הנובעת מחוסר הלימה בין הזהות המגדרית שאיתה אדם מזדהה לבין המין הביולוגי ששויכה לו בלידתו, או זו מהסביבה אליה משתייך. (אבחנה זו נכנסה ל-DSM ומחליפה אבחנה קודמת של Gender Identity Disorder -DSM-IV)
אי-הלימה מגדרית	אי-הלימה בין המין הביולוגי של האדם, הנחווה על ידו, לבין המגדר המיוחס לו, בין אם בעקבות זיהוי בלידה ובין אם בעקבות מאפיינים חיצוניים שונים. מדובר בהגדרה תיאורית, שבניגוד לדיספוריה מגדרית, לא מחייבת מצב של מצוקה
טרנס-פרנדלי friendly-trans	מושג הבא לתאר אדם/שירות/מסגרת טיפולית המכבדת אנשים טרנסג'נדרים ומותאמת תרבותית לצרכיהם.
הליכים רפואיים להתאמה מגדרית	מגוון טיפולים הניתנים על ידי גורם רפואי שתכליתם להביא לשינוי חיצוני באופן שמאפיין תרבותית נשים או גברים, או שילוב של השניים. טיפולים אלו יכולים לכלול טיפול הורמונלי, אימוני קול, ניתוחים. כמפורט ב- חוזר מינהל רפואה 16/2014 בנושא ניתוחים לשינוי מין).
הוועדה הארצית לניתוחי התאמה מגדרית	הוועדה מתקיימת בביה"ח תלה"ש להתאמה מגדרית ומטרתה לאשר ניתוחים כלליים ובפרט לאשר ניתוח תחתון.

חזרה

רח' ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל': 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה"ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il

10 אחריות וסמכות

בעל תפקיד	אחריות וסמכות
מנהלי מחלקות, יחידות, מרפאות, רופאים, אחיות, אנשי מקצועות הבריאות, אנשי מנהל ומשק, סניטרים, סטודנטים.	יישום ההנחיות

11 סימוכין

חוק זכויות החולה התשנ"ו 1996
חוזר מנכ"ל 6/1996 "הרשומה הרפואית"
חוזר מינהל רפואה 16/2014 בנושא ניתוחים לשינוי מין
01-010 נוהל שמירה על כבוד המטופל, פרטיותו וצנעתו
חוזר – 415/08/2020 ביטוח לאומי - נוהל טיפול בתביעות לקצבת נכות כללית של אנשים בעלי דיספוריה מגדרית
נוהל 90.01 הנגשה תרבותית של שירותי בריאות נפש לאנשים על הקשת הטרנסית

חזרה

12 כתיבה ואישור הנוהל

פעולה	שם ותפקיד	תאריך	חתימה
כתיבה	מיכל טל- עובדת סוציאלית	אפריל 2021	
כתיבה	סיון חבר- מנהלת השירות הסוציאלי	אפריל 2021	
כתיבה	ד"ר איריס יעיש - מנהלת המרכז לרפואה מגדרית	אפריל 2021	
כתיבה	סיגל כהן- מרכזת תקנון ובקרה	אפריל 2021	
אישור	פרופ' יונה גרינמן - מנהלת המכון לאנדוקרינולוגיה, סוכרת, מטבוליזם ויתר לחץ דם	מאי 2021	
אישור	דר' חגית פדובה- סמנכ"ל איכות ובטיחות המטופל		

רח' ויצמן 6, תל-אביב 6423906 | טל': 03-6974000, פקס: 03-6973740
6 weizmann St. Tel Aviv, 6423906, Israel | Tel: +972-3-6974000, Fax: +972-3-6973740
אתר ביה"ח: Hospital Site: www.tasmc.org.il